

ÅRSPLAN FOR RØNNINGEN BARNEHAGE 2024/2025

Barnehagens formål og funksjon

Barnehagens

samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder, gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i samarbeid med barnas hjem ([barnehagelovens §1](#)).

Barnehagen skal ivareta barns behov for lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal sees i sammenheng ([rammeplanen for barnehagen](#)).

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Med utgangspunkt i rammeplanen fastsetter barnehagens samarbeidsutvalg en årsplan for det pedagogiske virksomheten. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser, samt informasjon til foreldre.

Barnehagens årsplan er et viktig dokument for eier og barnehagemyndighetenes oppfølging for å påse at barnehagen driver etter barnehageloven med forskrifter.

Årsplanens funksjon

Årsplanen synliggjør hvordan barnehagen omsetter barnehageloven og rammeplanen ut i praksis, og sikrer det pedagogiske arbeidet. Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplan.
- Gir utgangspunkt for refleksjon og videreutvikling av det pedagogiske arbeidet.

Rønningen barnehage

Visjon: «sjå på mæ, sjå ka æ kainn!»

Profil

Rønningen barnehagen består av familier og personal fra ulike kulturer, noe som vi ønsker skal gjenspeile seg i det vi gjør hver dag. Vi ønsker å gjøre barna bevisst på egne og andres tanker, følelser og grenser og håper at det er med på å legge grunnlaget for gode holdninger for seg selv og hverandre.

Profilen til Rønningen barnehage er kultur. Med kultur mener vi de verdier, skikker og tradisjoner som kommer til uttrykk gjennom kulturelle opplevelser og estetiske fag som kunst og håndverk, musikk, dans og drama. Vi har valgt å tilrettelegge slik at barna skal bli bevisste på seg selv og sine kunnskaper uavhengig av nasjon/kultur og miljø. Vi ønsker at barna skal bli kjent med ulike uttryksmåter som synliggjør barnets kompetanse. Dette styrker barnas selvfølelse.

Vi har sterk tro på at vi kan hjelpe barn til å uttrykke seg og sine tanker med stolthet. Barnehagen er en viktig arena for kulturformidling og kulturutvikling. Her bruker vi de estetiske fagene i barnas hverdag. Barna får opplevelser som inspirerer til lek og kreativ utfoldelse. Barna får mulighet til å opptre for andre gjennom sang og drama. Vi ønsker å gi alle mulighet til å vise hva de kan. Barnets nære voksne vil bli invitert til tradisjoner som for eksempel pepperkakebaking og seljefløytespikking.

Barnehagen er det første offentlige læringssted for barnas livslange læring og dannelsesreise. I Rønningen barnehage skal det være godt å være barn akkurat som du er!

Årets satsningsområde er MUSIKK

Musikk er en viktig del av livet i barnehagen. Vår psykiske helse påvirkes av musikk gjennom å skape gode minner, forløse følelser og styrke identiteten. Gjennom bevegelse, sang og bruk av instrumenter opplever barna lekende læring, samspill og mestring.

Sang er svært positivt for barns språkutvikling og det å synge kan bidra til at vi husker bedre. Kulturarv blir også formidlet gjennom musikk.

Musikk er et godt verktøy for å jobbe med inkludering, den gir trygghet og tilhørighet. Det er også med på å knytte mennesker sammen og kommuniserer på tvers av språk, kultur og funksjonsevne, som igjen gjenspeiler det kulturelle mangfoldet i barnehagen.

Musikk er med på å skape en stemning, og kan brukes på mange måter i barnehagen. Musikk kan brukes til å roe ned, ved å spille avslappende musikk i en hvilestund. Musikk kan også brukes til å skape energi og liv hos barna, gi kroppen sprett og sprell, og barna kan synge av full hals og bevege seg i takt.

I rammeplan for barnehagen står det at personalet skal motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer. Vi ønsker derfor å presentere ulike sjangre hver måned.

Barnehagemiljø

Ifølge rammeplanen skal **barnehagens verdigrunnlag** formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Barnehagen skal bidra til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og annerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i et fellesskap, er viktige verdier som gjenspeiles i barnehagen. Det pedagogiske arbeidet i barnehagen er godt forankret i punktene under.

Danning handler om at barna er omgitt av et læringsmiljø hvor de lærer å tenke selv og ta avgjørelser ut ifra egne erfaringer. Det betyr at barna skal bli i stand til å reflektere, stille spørsmål og å utvikle kunnskap, verdier og holdninger gjennom samtaler, undring og lek med andre. De voksne i barnehagen skal skape miljøet og kulturen hvor barnet anses som et selvstendig, kompetent og godt menneske. Den voksnes rolle i barnets dannelsesprosess er å gi barnet en god selvfølelse, å ta barnet på alvor, legge til rette for at barnet opplever mestring og å utfordre barnet. Barnet skal lære å ta vare på seg selv, omgivelsene og naturen gjennom egne vurderinger, gode valg og samhandling med barn og voksne.

Omsorg handler om å se og ivareta barnets behov og er vesentlig for barns utvikling og læring. Omsorg er en forutsetning for barnets trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Gjennom tilstedeværelse og god kommunikasjon skal personalet ha barnets beste i fokus og alle skal behandles med respekt. Barna skal oppleve og bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for og muligheten til å utvikle tillit til seg selv og andre.

Rom for alle med blick for hver enkelt!

Mangfold er en ressurs i det pedagogiske arbeidet som skal støtte og styrke barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Alle skal oppleve å bli sett, hørt og anerkjent for den de er. Barnehagen skal gi felles opplevelser av å være en del av et fellesskap, og synliggjøre verdien av det. Barna skal samtidig få oppleve at det finnes mange måter å handle, tenke og leve på gjennom variasjoner i verdier, religioner og livssyn. Barnehagen skal fremme **gjensidig respekt**, vise hvordan alle kan lære av hverandre og legge til rette for kulturmøter. **Likeverd og likestilling** skal, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, språk, religion og livssyn, prege alle aktiviteter i barnehagehverdagen. Barnehagen skal oppmuntre barna til å delta i fellesskap i alle aktiviteter, og motvirke alle former for diskriminering.

Lek skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.

Lek er en arena for barns utvikling, læring og sosial- og språklig samhandling. Lek er barnets naturlige væremåte og kan ses på som en tilstand der den virkelige verden opphører.

Barn leker for lekens skyld og gjennom lek kan barn oppleve glede, humor, spenning og engasjement alene og sammen med andre. Lek er med på å utvikle vennskap og er ofte en kilde til trivsel. Lek er en god arena til å mestre nye ferdigheter og stadig være i utvikling. Sosial kompetanse er en forutsetning for å delta i lek. Det krever erfaring, øvelse, observasjon og utvikling av lekeregler. Bevisste personal skal legge til rette slik at alle barn skal føle mestring og utvikling i lek. Personalet skal organisere tid, rom og lekematerialer som inspirerer til lek og delta, være til stede, støtte og berike leken på barnas premisser.

I barnehagen legges det til rette for at alle barn skal få **venner og lekekamerater**. Alle skal få erfare å være betydningsfulle for fellesskapet. Barna utvikler sin sosiale kompetanse og selvfølelse gjennom samspill der de øver på å fremme egne behov og å se og ta hensyn til andres behov.

Personalet skal anerkjenne barnas følelser og behov og møte deres ulikhet med respekt og interesse. Personalet skal gi rom for refleksjon sammen med barna om opplevelser, meninger og egne og andres følelser.

Det er nulltoleranse for mobbing i barnehagen. Personalet arbeider for å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing og uheldige samspillsmønstre. Samtidig er det fokus på å støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og veilede barna til å finne løsninger i konfliktsituasjoner.

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Gjennom samspill og kontinuerlig observasjon vil man kunne legge til rette for aktiviteter som er tilpasset enkeltbarnets behov og modningsnivå. For å sikre progresjon i barnas utvikling og **læring** må det stadig tillegges nye elementer som gir barnet noe å strekke seg etter. Voksne og barn som er til stede og motiverer, veileder og samarbeider med barnet spiller en stor rolle for læringsprosessen.

Gjennom å repetere det barna kan og stadig tillegges nye elementer i læringsprosessene, vil barna få oppleve mestring med det kjente og samtidig strekke seg etter nye ferdigheter og kunnskap.

Alle barna uavhengig av alder, modenhet og kommunikasjonsferdigheter skal få erfare og **medvirke** på det som skjer i barnehagen. Barna får muligheten til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering. Barnas synspunkter skal tilrettelegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Grong ligger midt i det sørsamiske språkområdet. I tråd med rammeplanen får barna kjennskap til **samisk kultur**, språk og tradisjon og at samene er Norges urbefolkning. Samisk kultur synliggjøres i barnehagehverdagen, og barnehagen skal bidra til at barna utvikler respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet. Gjennom arbeid med natur, mat, musikk og forming, får barna en begynnende forståelse for samisk kultur og tradisjon.

Vår pedagogiske virksomhet

Barnehagen er en **lærende organisasjon** hvor personalet gjennom gode arbeidsprosesser jobber for å oppfylle målene og kravene i barnehageloven og rammeplanen. Det pedagogiske arbeidet i barnehagen planlegges, gjennomføres, evalueres og videreutvikles kontinuerlig. Personalet benytter sine individuelle erfaringer og kunnskaper og bidrar med sin kompetanse til utvikling i fellesskap. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene.

Planlegging skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og hele barnegruppa i et langsiktig og systematisk arbeid. Barnehagen benytter både planleggingsdager og ulike møter med personalet/foreldre og eventuelt andre instanser i denne planleggingen. Årsplan, årshjul, månedsplaner og spesielle tiltak til enkeltbarnet er eksempler på slike utarbeidete planer.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Den gir foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen. Det synliggjøres også hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagen benytter **vurdering** i prosess med både barna, foreldrene og personalet. Observasjon og refleksjon blir brukt for å skape utvikling og endring for barnet og hele barnegruppa. Refleksjoner skjer underveis i hverdagen og i møte med barna, foreldrene og personalet. Faglige og etiske spørsmål skal inngå som en del av vurderingsarbeidet. For systematisk vurdering av enkeltbarnet benytter barnehagen seg av blant annet observasjonsskjema som Alle Med og TRAS. I tillegg danner foreldresamtalen en god forståelse for hvordan barnet har det og hva som ønskes framover. Personalet evaluerer jevnlig det pedagogiske opplegget med hjelp av årsplan, årshjul og andre planer.

Gjennom allsidig bruk av digital teknologi sammen med personalet skal barna få erfaringer og en begynnende etisk forståelse knyttet til bruk av digitale medier.

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring. Barna får erfaring med bruk av digitale hjelpemidler, både til kreativ utfoldelse og til å finne informasjon. Det er personalet som utøver digital dømmekraft og ivaretar personvernet. Bilder og film brukes som utgangspunkt for samtale, kreative oppgaver og dokumentasjon. Internett brukes til å hente informasjon og inspirasjon om aktuelle tema, gjerne sammen med barna. Digitale hjelpemidler brukes aktivt av personalet i arbeidshverdagen og i kommunikasjon med foreldre gjennom fagsystemet Visma.

Utviklingsarbeid i barnehagen er arbeidsmetoder hvor barnehagen jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen. Gjennom barnehageåret skal det gjøres opp status, finne styrker og svakheter, sette mål og gjennomføre planlagte aktiviteter. Slik skal barnehagen utvikles til det bedre der ansatte tilegner seg ny lærdom og får utviklet sin egen praksis.

Nå foregår det utviklingsarbeid i alle barnehagene i Grong kommune gjennom et samarbeid med Nord Universitet. Personalet får veiledning på ulike problemstillinger der man ønsker endret praksis. Utviklingsarbeid er viktig både for ønsket endring av praksis og selve prosessen.

Se barnet innenfra

Gjennom felles kurs for alle ansatte har barnehagen i løpet av 2024 tatt kurset "Se barnet innenfra". Kurset bygger på trygghetssirkelen (COS P), som kan være med på å danne utgangspunkt og være en inspirasjonkilde for omsorg i barnehagen. Å se barnet innenfra handler om hvordan voksne i barnehagen kan øke sin bevissthet om og kompetanse til å skape trygghet, vise godhet, regulere barnas følelser og hjelpe til i lek og vennskap. Gjennom kurset får en mer kunnskap om barns psykologiske behov og hvordan voksne kan gi små barn hjelp til å håndtere følelser og fungere sammen med andre.

Samarbeid barnehage – hjem

Barnehagen skal legge til rette for **foreldresamarbeid** og god dialog med foreldrene. Foreldre har gjennom ulike arenaer muligheter til å medvirke til det som skjer i barnehagen i forhold til egne barn og barnehagen som helhet. Barnehagen ønsker engasjement og er avhengig av foreldrenes innspill og tanker for å gi et best mulig barnehagetilbud. Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål. Det er ett felles ansvar å skape trivsel og utvikling for barnet og hele barnegruppa. Personalet har et særlig ansvar å ivareta både enkeltbarnet og barnegruppa som helhet.

I barnehagen har de ansatte og foreldrene **daglig kontakt** gjennom bringe- og hentesituasjoner. Der blir informasjon som gjelder eller kan påvirke barnet delt. Daglig kommunikasjon skjer også gjennom fagsystemet Visma.

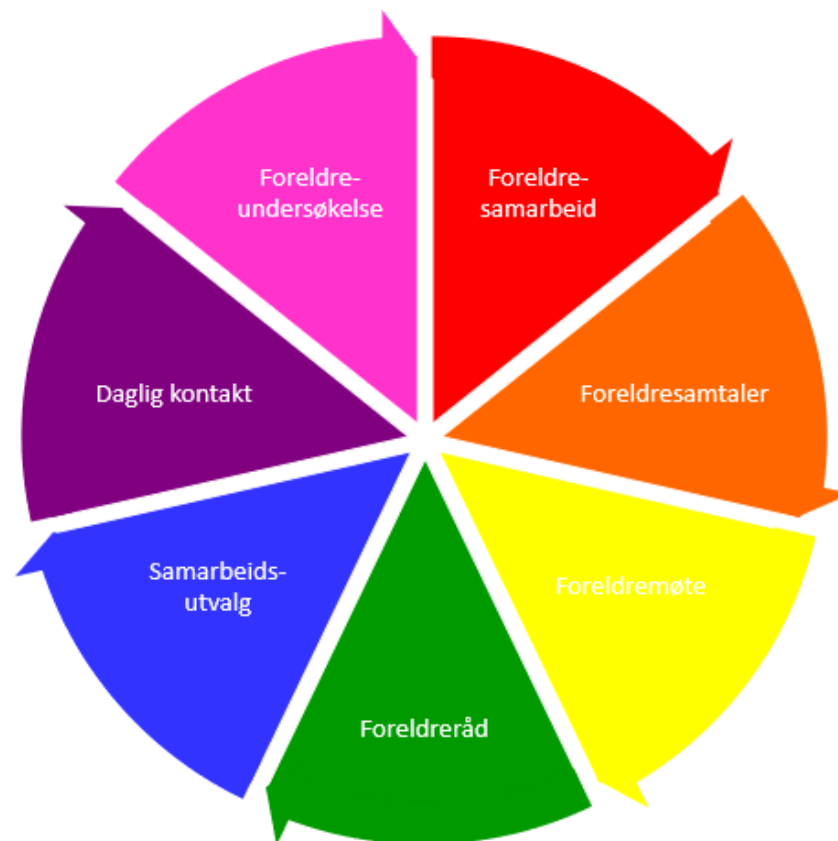
Barnehagen tilbyr to **foreldresamtaler** i løpet av året (vår/høst) som omhandler barnet. Spørsmål eller utfordringer som oppstår tas fortløpende.

Det arrangeres ett **foreldremøte** på høsten i hver barnehage. I tillegg arrangeres det i løpet av året et stor-foreldremøte med ulikt tema for alle barnehagene i Grong.

Alle foreldre i barnehagen er med i et felles **foreldreråd**. Det skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Det blir valgt en leder og nestleder fra gruppen. Noen foreldreråd velger også å oppnevne ett eget foreldreutvalg. Utvalget kan bestå av 4-5 foreldre som jobber og taler for hele foreldregruppen.

Barnehagen har også et **samarbeidsutvalg**. Det er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet organ som er representert med leder og nestleder fra foreldrerådet, to representanter fra personalet og inntil to representanter fra eier. Styret er med på møtene som møteleder og sekretær.

Hvert år gjennomføres det **foreldreundersøkelse**. Besvarelsen skjer elektronisk og gjennomføres november/desember. Resultatene fra undersøkelsen er viktige i det videre arbeidet med å utvikle barnehagen. Målet er at alle foreldrene deltar på undersøkelsen.

1-Illustrasjon av foreldresamarbeid

Samarbeidspartnere

Gjennom det pedagogiske arbeidet er barnehagen pliktige til å ha et godt samarbeid med **relevante samarbeidspartnere**. Helsestasjon, Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT), barneverntjenesten, skole og andre barnehager er eksempler på slike instanser. Barnehagen benytter faginstansene til både refleksjon, faglig påfyll og veiledning i ulike tiltak. Barnehagen ønsker å legge til rette for en god dialog mellom foreldre og de involverte faginstansene når samarbeid er nødvendig. Barnehagen innhenter nødvendig samtykke fra foreldre før en eventuell kontakt med andre instanser blir opprettet.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

For at barnet skal få en god start på barnehagelivet er en god tilvenning viktig. For de yngste barna er barnehagen ofte det første møtet med et annet miljø utenfor hjemmet. En god tilvenningsperiode handler om at barnet og foreldre blir kjent med og får en relasjon til personalet som er på barnets avdeling, slik at barnet opplever det som trygt og godt å være i barnehagen. Barnehagen tilpasser og organiserer avdelingen og rutinene slik at barnet får tid til å bli kjent, knytte relasjoner, leke og etablere seg. I løpet av tilvenningsperioden har pedagogisk leder en oppstartsamtale med foreldrene.

Bytte avdeling i samme barnehage

Personalet legger til rette for at det skal oppleves forutsigbart og trygt for barnet og foreldre. Tilvenning skjer gjennom besøk på ny avdeling i forkant. Informasjon blir gitt i god tid.

Overgangen mellom barnehage og skole

Overgangen skal være god og forutsigbar, og barnets behov for trygghet skal ivaretas. For at opplæringen skal være tilpasset det enkelte barnet allerede fra første skoledag, utveksler barnehagen og skolen kunnskap og informasjon om barnet etter samtykke fra foreldre. Barna blir kjent med skolen gjennom ulike aktiviteter og besøk.

Overgang fra barnehage til ny barnehage

Foreldre tar kontakt med ny barnehage for å avtale tilvenning og oppstart. For best mulig tilrettelegging for barnet ønskes viderefremming av nyttig informasjon med foreldrenes samtykke.

Progresjon

Kommunikasjon, språk og tekst

Saga: Språkutvikling skjer gjennom hverdagslige aktiviteter som måltid, bleieskift, inne- og utelek, påkledning og samlinger. I samtale med barna har personalet fokus på å benevne alt vi ser, lytte og oppmuntre barna til å gjenta ord og begreper. Det brukes konkreter i form av bilder og gjenstander, og barna får bruke både syn og hørsel for å danne seg en forståelse av ordets betydning. Gjennom årets tema blir barna introdusert for ulike sanger, men også regler, bøker og enkle eventyr som bidrar til språkstimulering.

Mølina: Barna klarer i større grad å forme ord og setninger til meningsfulle ytringer. De får veiledning og hjelp av personalet så de kan bruke ord og kroppsspråk for å få frem egne meninger og tanker. Sang og musikk brukes aktivt for å lytte til og øve på språkllyder, det gir også barna mulighet til å lære rytmen i språket. Bruk av objekter og bilder i forbindelse med sang og musikk letter også språklæringen. Vi synger og bruker musikk om det vi gjør, slik som å spise, rydde, vaske hender og kle på oss. Barna lærer å kjenne igjen følelser hos andre ved å se og lytte. I hverdagsaktiviteter bruker personalet språket aktivt, slik at de kan styrke barnas begrepsforståelse og ordforråd.

Kveinna: Varierte erfaringer og opplevelser i hverdagen er avgjørende for å forstå og utvikle begreper. Samtaler om opplevelser, følelser og tanker er viktig for språkets utvikling og for å kunne sette ord på hvordan man har det og det man opplever. Språk er avgjørende for barnets læring, sosiale relasjoner og vennskap. For å gi best mulig grunnlag for videre utvikling vil barna oppleve og ha tilstedeværende voksne som støtter og veileder de ved behov og gjennom hverdagslige samtaler. Vi skal skape ett språkstimulerende miljø for hvert barn og gi de gode leseopplevelser som igjen kan etablere gode lesevaner. Johanna fra biblioteket kommer også og leser bøker for oss. Barna vil også møte lengre eventyr og sangtekster. Gjennom satsningsområdet musikk, vil vi bruke musikk som verktøy i språkopplæring. Gjennom sang lærer vi lydene og rytmen i språket. Vi bruker sanger med gjentakende tekst for å støtte hukommelsen til barnet. Sangtekster er en skjult skatt for språklæring. Gjennom sang kan barn forbedre sin språkforståelse, utvide sitt vokabular og forbedre sin uttale.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Saga: Barna inviteres til aktiviteter som stimulerer deres helhetlige motoriske utvikling. Vi øver på å gå, løpe, hoppe og klatre gjennom lek og hverdagsaktiviteter som stimulerer utviklingen av bevegelse, kroppsbekjennelse og balanse. Barna får muligheten til å bevege seg i ulendt terreng, både i og utenfor barnehagens uteområde. Vi er mye ute, på barnas premisser med støtte fra de voksne, slik at de får oppleve mestring, trygghet og støtte. Barna vil også bli kjent med ulike sjangere innen musikk, som på ulike måter stimulerer til bevegelser. Under måltidene har de ansatte fokus på språk og benevning og legger til rette for rolige måltider med positivt fokus. Søvn og hvile er viktig for barna på Saga, og i samarbeid med foreldrene skaper vi gode rutiner for soving, enten i vogn eller seng.

Mølina: Barnehagen har varierte lekeområder ute og inne. Barna får etter hvert erfaring med sykling og fart på husken selv, og de klatrer høyere enn før. Gjennom årets tema vil barna danse til variert musikk med ulik rytme og forskjellige bevegelser. Sanger som «Hode, skulder, kne og tå» og «Lille Petter edderkopp» gir barna mulighet til å bruke både små og store bevegelser, noe som er med på utvikling av både fin- og grovmotorikk. Vi bruker sanger for å bli kjent med ansikt, fingre og tær. Rolig musikk er fint å lytte til for å slappe av og finne ro. Søvn og hvile er fortsatt viktig på dagtid, og i samarbeid med foreldrene tilbyr vi hvile tilpasset det enkelte barn. Måltidene er gode stunder. For at de ansatte skal kunne se alle og gi den støtten hvert enkelt barn trenger under måltidet, har vi få barn rundt hvert bord. Vi har ro og positivt fokus, og liker å ha gode samtaler rundt bordet. Barna får øve seg på å smøre på maten sin selv, be om å få ting sendt og sende til andre.

Kveinna: Vi får mange bevegelseserfaringer gjennom lek både inne og ute i naturen gjennom hele året. Med en fast turdag i uka, med turmål som Trollskogen og Møteskogen, vil barna erfare og bevege seg i ulendt terreng og omgivelser som inviterer til varierende lek og bevegelser. Vi vil bruke bevegelseslatter og dans for å gi ulike bevegelseserfaringer. For eksempel "hode, skuldre, kne og tå", "her ser du hele kroppen min", "tommeltott, tommeltott, hvor er du?" og forskjellige ringleiker. Noen ganger trenger man ikke mer enn en morsom sang for å få små føtter til å danse. Dans og bruk av instrumenter hjelper med å utvikle både grov- og finmotorikk. Hvilestund har vi fra oktober til mars der barna lærer å slappe av til rolig musikk.

Vi oppfordrer og motiverer barna til å kle på seg selv og gjør påkledningen til en god opplevelse med mestring. Inne lager vi hinderløyper og danser til ulik musikk og rytmer. Barna blir kjent med Henry, en dukke fra Røde kors som lærer oss om enkel førstehjelp. I måltidet på Kveinna forventes det nå mer selvstendighet og gode vaner for hygiene. Måltidet starter med telling og sang før vi begynner å spise, dette setter en fin start på måltidet og alle starter samtidig. Forebygging av mobbing ved å ha fokus på fysisk kontakt og vennlig berøring.

Kunst, kultur og kreativitet

Saga: Vi legger til rette for at barna skal få mulighet til å uttrykke seg estetisk ut fra eget ståsted og ved hjelp av ulike materialer. De kreative prosessene foregår gjerne i mindre grupper, slik at barna får mer ro og den støtten de trenger fra de voksne. Gjennom maling, tegning og lek med leikedeig, får barna oppleve sanseinntrykk ved å kjenne, smake, lukte og se resultater av det de holder på med. Og hvordan vil de kreative prosessene påvirkes dersom vi lytter til musikk? Hverdagen vil preges av mye sang og musikk, der barna får kjennskap til ulike sanger og oppleve bevegelsesglede sammen gjennom dans og bevegelser knyttet til sangene.

Mølna: Barna får utforske nye materialer og teknikker. Ved å bruke fantasien kan vi lage en fortelling ut fra et maleri, en klump med leire eller gjenbruksmaterialer. Det er rom for å eksperimentere og utforske egne ideer med tilrettelegging og veiledning fra de voksne, og barnas egenart kommer til uttrykk gjennom unike skaperverk. Formingsmaterialer som maling og lekedeig er daglige aktiviteter, og ved å samtidig høre på musikk, kan barna bli inspirert til å skape. I musikk og drama kan barna få være både tilskuer og aktør. Vi dramatiserer eventyr, sanger og fortellinger. Vi bruker ulike rekvisitter, også noen som barna lager selv. Det kan være kostymer, masker, kulisser og mikrofoner. Vi lytter til ulike sjangere, og gir barna mulighet til å uttrykke seg gjennom musikken. Vi lager egne instrumenter og gjør opptak av lydene de lager, slik at vi kan lytte til det vi har spilt. Vi lytter til sanger og musikk fra andre land, og vi prøver også å lære oss enkle sanger på sørsamisk.

Kveinna: Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal vi bidra til at barn får kjennskap til ulike kulturelle og kreative opplevelser. Dette kan være besøk fra foreldre fra ulike kulturer eller at vi drar på kunstutstilling og konsert. Vi skal gi barna mulighet til å gi uttrykk for sine inntrykk. Dette gjør vi ved å gi de kjennskap og tilgang på ulike materialer de kan forme med. Vi vil ha på musikk i bakgrunnen for å inspirere barna i å uttrykke seg. Gjennom året vil barna møte ulike musikkjangre. Vi øver på å opptre for andre, både innad på barnehagen og for større forsamlinger. Scenen vil bli brukt til å sette opp små dramatiseringer, både spontant og planlagte.

Natur, miljø og teknologi

Saga: Barna vil få kjennskap til naturen gjennom barnehagens uteområde og turer i nærmiljøet. Her vil barna få muligheten til å utfolde seg i trygge omgivelser og med støtte av de voksne gjennom hele året. Personalet vil være tett på å undre seg sammen med barna om det vi ser, opplever og hører. Hvilken lyd lager steinen når den treffer vann? Eller når vi slår pinnen mot treet? Barna vil også få en begynnende kunnskap om avfallssortering og motiveres til å sortere avfall i våre fargekodete bokser ved alle måltider.

Mølna: Gjennom hele året bruker vi lekeplassen og naturen rundt barnehagen på flere måter. I vinterhalvåret er aking en populær aktivitet, og i sommerhalvåret går det mye i sykkel og å leite insekter. Barnehageskogen blir brukt som turområde. Vi vil lage egne instrumenter av materialer vi finner ute, og av materialer som bokser, flasker og rør. Vi skal lytte til musikk som er komponert etter inspirasjon av lyder i naturen. Vi bruker tid på å lære om fugler og deres levemåte, og følger med i fuglekasser og reir.

Barna opplever personale som trives i og har respekt for naturen.

Barna lærer at vi sorterer avfall ved at vi har fargekodete bokser ved alle måltider. Vi snakker om hva som skjer med matavfallet når vi har sortert det, og hvorfor vi sorterer. Vi bruker gjenbruksmaterialer både til lek og formingsaktiviteter.

Kveinna: Vi vil bidra til at barna lærer sammenhengen mellom våre handlinger og hva de betyr for fremtiden og miljøet. Personalet legger til rette for at barna lærer seg å bli glade i natur og friluftsliv og vi gir de muligheter til å undre seg over hva som skjer i naturen og med miljøet. Vi leser om, erfarer og forteller om naturens mangfold og de ulike årstider. Vi lærer barna hvorfor det er viktig å ta vare på naturen og naturens ressurser nå og i fremtiden. Vi skal lære oss "Barn av regnbuen" av Lillebjørn Nilsen og snakke om innholdet i teksten. Vi kildesorterer og snakker om hva vi får og kan få av resirkulerte materialer. De får bli med på butikken og pante flasker og få erfare at vi får penger tilbake. Vi tar vare på materialer til gjenbruk. De voksne plukker søppel når vi er på tur og barna får bli med å levere glass og metall på miljøstasjonen. Barna får oppleve eksperiment. Det er ikke så farlig om en ikke forstår hva som skjer, det er opplevelsen og erfaringen de skal ta med seg. Lage konstruksjoner av ulike materialer og utforske muligheter som ligger i redskap og teknologi.

Antall, rom og form

Saga: Personalet gir barna mulighet til å oppleve glede ved å utforske og leke med former og størrelser. Vi teller og ser på tall, med fokus på at det skal være gøy og vi teller til tre før matsang og vi teller konkreter gjennom dagen. Barna vil også få kjennskap til sanger og regler med telling og som sier noe om antall og mengde. På sanserommet har vi leker i forskjellige former og størrelser, som inviterer til konstruksjonsleik og utforskning. Når vi er ute i barnehagens uteområde eller på tur i nærområdet, finner vi både små og store steiner, ser både lave og høye trær og undrer oss over hvorfor det er slik.

Mølna: Personalet benevner og viser egenskaper til gjenstander i barnas omgivelser. Vi bruker konkrete eksempler og fysiske objekter for å gi barna en førstehåndserfaring. Ved å bruke objektene i lek og aktiviteter, er det lettere å forstå hvordan de fungerer. Ved å bruke musikk og sanger med tydelig rytme og takt, blir vi kjent med telling og antall. Sanger som "En elefant kom marsjerende" og "Har du hørt historien om de tre små fisk". Vi blir kjent med grunnleggende begreper som størst-minst, foran-bak, over-under. Barna begynner å lære tallrekka og har en forståelse for at antall har betydning. Barna kjenner også igjen enkle symboler eller skilt. Ved å endre miljøet inne på avdelingen med mindre rom og kroker, stimuleres barna til å finne nye muligheter for lek.

Kveinna: Barna får kjennskap til tall og enkle matematiske begreper i barnehagehverdagen. For å få konkrete erfaringer å knytte forståelsen og begrepene til får de kjennskap til tall, mengde, former, mønster, størrelser og sortering gjennom ulike hverdagslige aktiviteter og eksperimenter. Ved å spille spill, lese bøker og synge sanger med matematisk innhold inspirerer vi barnas nysgjerrighet og interesse for dette området. Musikk er hjernetrim for barn. Gjennom sang og rytmer forbedres hukommelse og konsentrasjon. Videre hjelper musikk med å stimulere barns evne til å gjenkjenne mønstre og sekvenser.

Vi bruker kroppen og sansene våre for å utvikle romforståelse, lager sansemotoriske løyper der barna må bruke alle sansene sine og bli kjent med seg selv og omverdenen. Barna utfordres til å gjenkjenne antall uten å telle og dermed få kjennskap til tallbilder og hvordan tall ser ut når vi skriver de. Gi barna opplevelse av ulike perspektiv når vi er ute som for eksempel ligge på bakken og se opp, klatre høyt og se ned, se under steinen eller rota og undersøke hva som foregår der.

Etikk, religion og filosofi

Saga: Barna får oppleve en inkluderende hverdag der personelt legger til rette for lek og aktiviteter for alle. Det å gjøre noe sammen skaper gode relasjoner, som igjen bidrar til at barna etablerer vennskap og finner sin plass i barnegruppa. Musikk kan bidra til å skape gode relasjoner og ett godt samhold gjennom å oppleve gleden sammen. Med ett personale som viser omsorg og skaper trygghet i barnegruppa, bidrar man til at barna utvikler empati og forståelse for hverandre og spiller hverandres handlinger. Vi snakker mye om hva som er rett og galt. Ved bruk av musikk vil barna få en egen relasjon til hverandre samt få et eget språk gjennom sangen.

Mølna: Vi legger vekt på at barna skal føle en gruppetilhørighet. Vi øver på hvordan vi hilser og snakker til hverandre. Barna ser på andres ansikt og kroppsspråk for å legge merke til hvordan de har det. Barna begynner å skjønne at de kan påvirke en situasjon ut fra hva de selv velger å gjøre. Vi er opptatt av at vi har mye til felles, men at vi og kan være ulike. Vi bruker musikk for å kjenne på samhold og fellesskap. Vi bruker sanger om vennskap og hvordan vi skal være mot hverandre. Ved å synge og danse til Bli-med-dansen og markering av ulike høytider vil det styrkes gjennom både musikk og fortellinger. Barna blir kjent med hverandres familie gjennom «huset mitt», samt at det gir trygghet å se bilde av mamma, pappa og søsken. Vi lærer å ha respekt for både dyr og mennesker. Barn og ansatte undrer seg sammen om det vi opplever og møter i hverdagen. Vi markerer høytider og blir av og til invitert til kirka. Vi bruker materiell fra Forut-aksjonen for å vise barna hvordan det kan være å vokse opp et sted som er annerledes enn her. Barna får også innblikk i samisk kultur, der vi hører på musikk og joik, smaker på samisk mat, og ser på bilder og filmer om samer.

Kveinna: Vi jobber for at barnet skal kunne utvikle evne til å tenke selvstendig, reflektere, oppdage sin egen verdi samtidig som de har forståelse for andres synspunkter og ta andre sitt perspektiv. Vi vil at barnet utvikler interesse og respekt for andre. Og med det ønske å legge til rette for å styrke barns sosiale og emosjonelle kompetanse. Vi markerer høytider og blir med til kirka ved invitasjoner dit. I løpet av barnehageåret vil barna også få kjennskap til andre kulturer som er representert i barnehagen og samisk kultur gjennom opplevelser, aktiviteter og samlinger hvor det er rom for undring og refleksjon. Å mestre en sang eller dansen til en melodi gir barn en umiddelbar følelse av prestasjon og selvtillit. Musikk er en sosial aktivitet når en synger og spiller sammen.

Nærmiljø og samfunn

Saga: Gjennom turer i nærmiljøet lærer vi barna hvordan man ferdes trygt ved veier og gir de opplevelser av hva som finnes utenfor barnehagens uteområde. Her er det rom for undring og spørsmål. Hva ser vi på vår vei? Kan vi en sang om bussen vi nettopp så? Alle barna har et eget hus med bilder av sin nærmeste familie, dette er noe barna ser mye på, og som legger til rette for å snakke om familiene våre og erfare at vi har forskjellige mammaer og pappaer. I løpet av året får vi en begynnende erfaring med den samiske kulturen ved å se på bilder, konkrete og lytte til samisk musikk.

Mølna: I leken viser barna at de begynner å se at samfunnet er sammensatt av flere ting. Der det før var mor, far og barn, ser vi nå at barna leker med flere elementer. Andre ting som skole, lege, brannstasjon og butikk er med i leken. Vi besøker nærområdet, til fots eller med buss. Vi snakker om ulike yrker og arbeidsplasser, som helsestasjon og tannlege, da dette er noe barna vil møte ofte. Vi lærer om samisk kultur og tradisjon, og ser på likheter og ulikheter mellom oss og den samiske befolkningen. Vi lærer oss å kjenne igjen noen flagg som det norske, det samiske og de nasjonene som er representert i barnehagen.

Kveinna: Gjennom turer i nærmiljøet ønsker vi å legge til rette for at barna blir kjent med, trygg på og får rom til å utforske nærmiljøet ved å gå på ulike turer. Med både fast turdag og besøk til brannstasjon, kirke, bibliotek, skole, miljøstasjon, gård og butikk. Vi opptre på barnehagen, sykeheimen og Rønningtunet med Lucia(skolestarterne). På maifesten er hele barnehagen med å gå i tog i nærmiljøet. Vi takker ja til konserter og forestillinger fra musikkskole, bibliotek og kuben. Når vi er på turer er trafikksikkerheten i fokus, her forklarer vi viktigheten med å ha på vest og gå to og to på rekke. Vi ønsker at barna skal få kunnskap om og erfaring med ulike tradisjoner, levesett og familieformer. Dette møter vi gjennom bøker, samtaler, fortellinger og besøk. I løpet av året skal barna også bli kjent med og erfare ulike yrker. Gode opplevelser ute som barn, vil gi dem et grunnlag for å ville verne om den også når de blir større.